Shri Gnanambica Degree College (A) Madanapalli
Sanskrit - I Semester - Question Bank 2025-26

Unit - I निबन्ध प्रश्ना:

1. रामेण कृतं धनुर्भङ्गं निरूपयत।
2. धनुर्भङ्गः इति पाठ्यभागस्य सारांशं लिखत।
3. भगवन्दृष्टवीर्यो मे रामो दशरथात्मजः इति जनकस्य वचनानां विशदयत।
4. शरणागतरक्षणम् इति पाठ्यभागस्य सारांशं लिखत।
5. कपोत न भयं तव इत्युक्त्वा कथं वृषदर्भः शरणागतरक्षणम् कृतवान्? विवृणुत।
6. शरणागतेषु चैवं त्वं कुरु सर्वं युधिष्ठिर इति भीष्मेनोपदिष्टं वृषदर्भवृत्तं विशदयत।

Unit - II निबन्ध प्रश्ना:

1. महोदय इति पाठ्यभागानुसारं जनानां कुलपतिसहितानां समुद्रयान स्नानादिकं विशदयत।
2. उदधियान विधान वधानजं शवणोत्सवं निरूपयत।
3. अयमुदात्ततया प्रतिभाति मे इति समुद्रदर्शनानन्तरं कुलपतेः उक्तिं समर्थयत।
4. रामकीर्तिः इति पाठ्यभागस्य सारांशं लिखत।
5. रामकथायां थाइदेशवासिनाम् आत्मीयभावं विवृणुत।
6. सत्यवृतशास्त्रिणा निरूपितं रामकीर्तिमहाकाव्यस्य आविर्भावं विशदयत।

Unit III निबन्ध प्रश्ना:

1. पाठ्यभागानुसारेण सलोक्तः परिणामं विशदयत।
2. धूर्तानां वचनानि श्रुत्वा ब्राह्मणः किम् अकरोत्?
3. बुभुक्षितः किं न करोति पापं कथं इति निरूपयत।
4. भोजः कथं सुकवीन् सम्मानितवान्? विशदयत।
5. भोजस्य सारस्वतीसुषमा इति पाठ्यभागानुसारं तस्य औदार्यं निरूपयत
6. भोजराजस्य काव्यसुषमां सोदाहरणं समुपवर्णयत।

सन्दर्भवाक्यानि

Unit-I

1· इदं धनुर्वरं राजन्पूजितं सर्व राजभिः ।

2· नैतत्सुरगणाः सर्वे सासुरा न च राक्षसाः ।

3· दर्शयैतन्महाभाग अनयो राज पुत्रयोः ।

4· आरोपयत्स धर्मात्मा सलीलमिव तद्धनुः

5· वर्जयित्वा मुनिवरं राजानं तौ च राघवौ ।

6· अत्यद्भुतमचिन्त्यं च अतर्कितमिदं मया ।

7· दाडिमाशोकपुष्पाक्षो मा त्रसस्वाभयं तव ।

8· मुञ्चैनं न हि शक्यामि राजन् मन्दयितुं क्षुधाम्

9· यदि त्वमिह धर्मार्थी मामपि द्रष्टुमर्हसि ।

10· न मुञ्चति ममाङ्गानि द्विजोऽयं पश्य वै द्विज ।

11· तत्सर्वं मे प्रयच्छाद्य स्वमांसं तुलया धृतम् ।

12· स राजर्षिर्गतः स्वर्गं कर्मणा तेन शाश्वतम् ।

Unit III

1· मतिर्दोलायते सत्यं सतामपि खलोक्तिभिः

2· क्षीणा नरा निष्करुणा भवन्ति ।

3· लुब्धो भीरुस्त्वरायुक्तः कामुकश्च न धर्मवित् ।

4· यथा वदन्तीह महाप्रदानं सर्वेषु दानेष्वभयप्रदानम् ।

5· तत्फलं लभते सम्यग्रक्षिते शरणागते ।

6· मद्देहेन जीवतु स्वामी

7· वरं प्राणपरित्यागः । न पुनरीदृशे कर्मणि प्रवृत्तिः ।

8· नूनं भारत्याः कापि लीलाकृतिरियम् ।

9· न हि सर्वे भवादृशाः ।

10· सः पापिष्ठो मां हसति नार्पयति ।

11· भवभूतिः सुकविश्चायं वाल्मीकिस्त्रितयोऽनयोः

12· आपदर्थं धन रक्षेत्

13· असञ्चितार्थो विनश्यति

Unit-1 :- लघुप्रश्नाः

1. धनुर्दर्शय रामाय इति कः पार्थिवम् उवाच ?
2. धनुरानीयताम् इति जनकः कान् व्यादिदेश ?
3. कतिचक्रां मञ्जूषां शतानि पञ्चाशद् नराः समूहुः ?
4. वत्स राम धनुः पश्य इति कः राघवम् अब्रवीत् ?
5. वीर्यशुल्का सीतेति कस्य प्रतिज्ञा सत्या जाता ?
6. कस्य सीता प्राणेबहुमता ?
7. भीष्मः के शरणार्थं महाफलम् ?
8. कपोतः के शरणं गतः ?
9. (५ खेचरस्य प्रभुः न इति कः वृषदर्भम् उवाच ?
10. श्येनस्य वाक्यं श्रुत्वा कः विस्मयं गतः ?
11. वृषदर्भस्य कीदृशेन कर्मणा मही प्रचलिता आसीत् ?

Unit-3 :- लघुप्रश्नाः

1. परिक्षीणः पापं करिष्यतीत्यत्र उदाहरणं किम् ?
2. के धर्मविदः न भवन्ति ?
3. महाप्रदानं किम् ?
4. कस्मात् चित्रकर्णः व्यापादितः ?

व्याकरणम्

I अजन्त शब्दाः

1. देव - [प्रथमा] 2. कवि [द्वितीया] 3. गुरु [तृतीया]
4. धातृ - [चतुर्थी] 5. पितृ [पञ्चमी] 6. गो [षष्ठी]
7. रमा [तृतीया] 8. मति [सप्तमी]

II. धातवः

1. भविष्यति 2. गच्छेत् 3. अमोदत 4. भाषते
5. अभवः 6. तिष्ठतु 7. पश्यति 8. लभेत

व्याकरणम्

I सन्धयः

अच् सन्धिः

a) सवर्णदीर्घ सन्धिः

1. रामानुजः 2. महाद्रि 3. तत्राज्ञा 4. तथागमः 5. हरीट्टा
6. गौरीयम् 7. कपीशः 8. वाणीशः 9. गुरूपदेशः 10. साधूचुः
11. वधूहः 12. धातॄणाम्

b) अयवायाव सन्धिः

1. हरये 2. भवति 3. गायकः 4. तावत्र 5. पावकः 6. द्वाविमौ 7. नरावुभौ
8. द्वावेतौ ।

c) गुणसन्धिः

1. तवेव 2. महेशः 3. नवोदयः 4. महोत्सवः 5. वसन्तर्तुः

d) वृद्धिसन्धिः

1. तथैव 2. परमैश्वर्यम् 3. धनौदनम् 4. दिव्यौषधम्

e) यणादेश सन्धिः

1. इत्यत्र 2. इत्याह 3. यद्येवं 4. साध्विति 5. अन्वेति 6. धात्रंशः

हल् सन्धिः

a) श्चुत्व सन्धिः

1. हरिश्शेते 2. तच्च 3. कविश्च 4. तज्जलम्

b) ष्टुत्वसन्धिः

1. रामष्षष्ठः 2. तट्टीका 3. रामष्टीकते 4. षण्णार्यः 5. पेष्टा

c) अनुनासिक सन्धिः

1. वाङ्मयम् 2. दिङ्नागः 3. षण्मुखः 4. कश्चिन्नरः
5. पन्नगः

II समासा:

a) द्वन्द्वसमास :

1. रामकृष्णौ 2. भीमार्जुनौ 3. पाणिपादम् 4. शीतोष्णम्
5. पितरौ 6. दम्पती

b) द्विगुसमास:

1. पञ्चगवम् 2. त्रिभुवनम् 3. नवरात्रम् 4. पञ्चरात्रम् 5. पञ्चवटी
6. षाण्मातुर:

c) तत्पुरुष समास:

1. पूर्वंकायस्य 2. कृष्णंश्रित: 3. अन्नंकुभुदु 4. ग्रामंगत:
5. मासेनपूर्व: 6. हरिणा त्रात: 7. गवेरक्षितम् 8. सिंहभयम्
9. व्याघ्रात् भीत: 10. कृष्ण भक्त 11. वृक्षामूलम् 12. कर्मकुशल:
13. अधर्म 14. अज्ञानम् 15. अनिच्छा

d) कर्मधारय समास:

1. कृष्ण सर्प 2. नीलोत्पलम् 3. गोपालबाल: 4. शीतोष्णम्
5. कृताकृतम् 6. शुक्लकृष्ण: 7. घनश्याम: 8. नरसिंह:
9. तमाल वृक्ष: 10. मुखचन्द्र:

कंठस्थ श्लोका:

धनभङ्गम्		शरणागतरक्षणम्	
1. नृणां ------	कथंचन	7. नव --------	स्वाभयं तव
2. क --------	तोलनेऽपि वा	8. प्रभुत्वं ------	मर्हसि
3. विश्वामित्र: ------	राघवमब्रवीत्	9. शरणागतं -----	वै द्विज
4. पश्यतां ------	तद्धनु:	10. यस्तु ------	सनातनी
5. भगवान -------	मया	11. अस्थि ----	सृजन्
6. जनकानां ------	दशरथात्मजम्	12. साधुवृत्तो -----	कर्मणा

द्वयो : आन्ध्रभाषायाम् आंग्लभाषायां वा अनुवदत ।

1. मतिर्दोलायते सत्यं सतामपि खलोक्तिभिः
तामविश्वासितस्यासौ म्रियते चित्रकर्णवत् ॥

2. त्यजेत् क्षुधार्ता महिला स्वपुत्रं
खादेत क्षुधार्ता भुजगी स्वमण्डम्
बुभुक्षितः किं न करोति पापं
क्षीणा नरा निष्करुणा भवन्ति ॥

3. मत्तः प्रमत्तश्चोन्मत्तः श्रान्तः क्रुद्धो बुभुक्षितः
लुब्धो भीरुस्त्वरायुक्तः कामुकश्च न धर्मवित्

4. न भूप्रदानं न सुवर्णदानं न गोप्रदानं न तथान्नदानम्
यथा वदन्तीह महाप्रदानं सर्वेषु दानेष्वभयप्रदानम्

5. सर्वकामसमृद्धस्य अश्वमेधस्य यत्फलम्
तत्फलं लभते सम्यग्रक्षिते शरणागते ॥

6. स्वामिमूला भवन्त्येव सर्वाः प्रकृतयः खलु
समूलेष्वपि वृक्षेषु प्रयत्नः सफलो नृणाम् ॥